Dosarul nr.3-1538/2023
2-23090352-12-3-23062023-1

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

04 decembrie 2024

mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, sediul Râşcani,

Preşedintele şedinţei, judecător Bagrin Lucia,
Grefier Cibotari Cristina,

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantului SRL „Regiunea -Exim" împotriva Serviciului Vamal privind contestarea actelor administrative,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantul - SRL „Regiunea -Exim", la 23.06.2024 s-a adresat în Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cu acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal al RM, prin care a solicitat anularea deciziei nr.28/11-7485 din 07.06.2023, procesului-verbal cu privire la contravenție vamală nr.2362/2023 din 21.04.2023 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/2023 din 21.04.2023, cu încetarea procesului contravențional.

În argumentarea acțiunii reclamantul a menționat, cu privire la admisibilitatea acțiunii că, decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362 din 21.04.2023, reprezintă un act administrativ individual defavorabil în accepțiunea art.10, art.11 alin.(1) lit.a) Cod Administrativ, prin urmare este susceptibil controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Cu referire la procedura prealabilă, reclamantul a respectat cu certitudine acest segment de admisibilitate, a se vedea decizia Consiliului de soluționare a disputelor din cadrul Serviciului Vamal nr. 28/11-7485 din 07.06.2023 (răspuns la Contestația împotriva Deciziei asupra cazului de contravenție), prin urmare, se atestă respectarea de către reclamant a procedurii prealabile.

În privința termenului de contestare a actului evidențiat supra, învederează că reclamantul a recepționat actul administrativ individual defavorabil, la data de 14.06.2023 (anexă copia plicului), și corelând cu momentul înaintării acțiunii în judecată, se atestă întrunirea termenului legal de valorificare a acțiunii.

Potrivit art. 209 alin. (1) din Codul admnistrativ, Acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, conform art.288 din Codul vamal, actele administrative, acțiunile sau inacțiunile organelor vamale și ale colaboratorilor vamali sînt contestate inițial la aparatul central al Serviciului Vamal. Potrivit art. 286 din Codul vamal: Orice persoană are dreptul să atace actele administrative (inclusiv actele normative), acțiunile sau inacțiunea organelor

vamale și ale colaboratorilor vamali dacă consideră că sînt lezate drepturile sau interesele sale legitime.

Cu referire la circumstanțele de fapt, menționează că la data de 24.04.2022, mijlocul de transport cu nr. de înmatriculare *****, ce aparține reclamantului cu drept de proprietate, a intrat în țară prin PVF Sculeni, fiind direcționat la parcarea din mun. Bălți, str. Constantin Negruzzi, nr. 1, (sediul companiei), pentru a staționa până la data de 25 aprilie 2022 (ziua de luni) inclusiv, în legătură cu Sărbătoarea Paștelui.

Astfel, zilele de 24 Aprilie 2022 (duminică - Prima zi de Paște) și 25 Aprilie 2022 (luni - A doua zi de Paște), la nivel național au fost declarate zile libere prilejuite de Sărbătoarea Paștelui.

În dimineața zilei de 26 Aprilie 2022, Claihcnet Antonina - manager transport la Regiunea Exim SRL, a transmis actele ce însoțeau mărfurile transportate cu mijlocul de transport cu nr.de înm. ***** lui Isac Mihai - broker vamal la Docmen-Declarant SRL, pentru a demara formalitățile de devamare a mărfurilor până la sosirea mijlocului de transport la PVI Petricani.

Respectiv, camionul a staționat în parcare, începând cu data de 24.04.2022 (seara) și până pe 26.04.2022 (amiază), zi în care șoferul camionului - Vascauțan Dorin a fost contactat în prealabil de Isac Mihai - broker vamal la Docmen-Declarant SRL, care i-a sugerat să prezinte mărfurile transportate la PVI Petricani pentru devamare în jurul orei 15.00, pentru a evita aglomerația din terminalul vamal creată în consecința zilelor de sărbătoare nelucrătoare.

Astfel, la data de 26.04.2022 în jurul orei 15.30, mijlocul de transport a sosit la PVI Petricani. Însă din cauza aglomerației în interiorul terminalului vamal PVI Petricani, camionul a staționat în fața barierei la intrare în terminal. Despre această situație, șoferul camionului - Vascauțan Dorin a anunțat brokerul vamal - Isac Mihai, acesta la rândul său i-a sugerat să aștepte până se v-a elibera un loc pentru a intra pe teritoriul terminalului vamal ca să poată obține Tichetul de intrare. Or, Tichetul de intrare pe teritoriul terminalului vamal se eliberează doar în momentul accesului efectiv pe teritoriul terminalului vamal a mijlocului de transport.

În confirmarea acestui fapt, Reclamantul a prezentat, agentului constatator Mociu Alexandr, raportul din sitemul de control și monitorizare (GPS) ce permite identificarea operativă a poziției vehiculului, potrivit căruia se atestă că camionul la data de 26.04.2022, ora 16.23, staționa în fața barierei de la intrarea pe teritoriul PVI Petricani.

Spre sfârșitul zilei de lucru (26.04.2022), brokerul vamal - Isac Mihai, a comunicat șoferului că nu vor reuși în ziua respectivă să efectueze devamarea mărfurilor, deoarece colaboratorii vamali deja au finisat ziua de lucru, și că vor relua procedura în ziua următoare. Camionul rămânând să staționeze în fața barierei de la intrarea pe teritoriul PVI Petricani.

Într-un final, mărfurile au fost devamate, primind liber de vamă abia la data 28.04.2022, iar motivele care au stat la baza acestei tergiversări nu sunt și nici nu pot fi imputate reclamantului și/sau a angajaților acestuia.

Reieșind din contextul celor enunțate supra, consideră cu certitudine, că SRL „Regiunea -Exim” în calitate de transportator, a respectat termenul de tranzit, prezentând mijlocul de transport organului vamal de destinație la data de 26.04.2022, iar circumstanțele care au dus la tergiversarea proceselor și formalităților de devamare a mărfurilor nu pot fi imputate Reclamantului. Or, aglomerația de camioane sosite la devamare la PVI Petricani, creată ca urmare a zilelor nelucrătoare, precum și capacitatea limitată a teritoriului PVI

Petricani de stocare a mai multor unități de transport sosite la devamare, la care se mai adaugă și termenul restrâns de tranzit stabilit de colaboratorul vamal de la PVF Sculeni, care la stabilirea temenului de tranzit nu a ținut cont de zilele nelucrătoare și eventuale aglomerații la Posturile Vamale Interne, toate acestea nu pot fi puse în sarcina și în responsabilitatea reclamantului și/sau a angajaților acestuia.

Prin urmare, consideră că sancțiunea contravențională aplicată în privința societății ”Regiunea Exim” SRL și/sau a angajaților acesteia, constituie un abuz din partea agentului constatator al BV Centru - Mociu Alexandr și Artiom Popenco - șef adjunct al BV Centru, care nu au cercetat sub toate aspectele prezenta cauză, nu a constituit cercul de persoane implicate în acest caz de pretinsa încălcare a termenului de tranzit și nici nu au dispus audierea acestora, toate cele enumerate constituie circumstanțe care pun la îndoială rezonabilă imparțialitatea acestora, în examinarea prezentei cauze.

Mai mult decât atât, Agenții constatatori vizați pe acest caz, au manifestat lipsa de imparțialitate, au admis încălcarea serioasă a cerințelor procedurale prevăzute de Codul vamal, iar în partea nereglementată de acesta, încălcarea legislației cu privire la contravențiile administrative prin crearea de piedici, în pofida voinței reclamantului, împiedicând examinarea multilaterală a cazului, influențând astfel emiterea unei decizii juste.

Tot în acest sens, în cadrul examinării prezentei cauze contravenționale ce a început abia la data de 17.02.2023, agentul constatator - Mociu Alexandr nu a reținut că, zilele de 24 Aprilie 2022 (duminică - Prima zi de Paște) și 25 Aprilie 2022 (luni - A doua zi de Paște), la nivel național au fost declarate zile libere prilejuite de Sărbătoarea Paștelui, iar acest fapt a cauzat aglomerația de camioane sosite la PVI Petricani pentru vamuire/devamare.

În alte circumstanțe oportune, Agenții constatatori vizați pe acest caz, analizând circumstanțele de fapt ce au avut loc în acea dată și reținând argumentele și probele prezentate de Reclamant ce atestă că de fapt camionul a fost prezent la PVI Petricani în termenul (26.04.2022) stabilit în declarația de tranzit, însă fără a avea posibilitatea de acces pe teritoriul terminalului vamal din cauza agomerației de camioane, aceștia au dispus de suficiente probe și temeiuri de a constata lipsa faptei contravenționale și lipsa vinovăției reclamantului și prin urmare, puteau emite o decizie justă pe cauza dată, de clasare a dosarului, în ordinea prevăzută de art 268 alin (1) lit.b) și (2) din Codul vamal, potrivit căruia după cercetarea cazului de contravenție vamală, colaboratorul vamal emite decizia de clasare a dosarului. Decizia privind clasarea dosarului se emite la exonerarea contravenientului de răspundere, dată fiind o încălcare neînsemnată, și atunci cînd există circumstanțe care exclud procedura. Or, data emiterii Tichetului de intrare pe teritoriul terminalului vamal nu constituie temei de atragere la răspundere contravențională pentru contravenția prevăzută pentru depășirea termenului de tranzit.

Cu privire la demersul de audiere a martorilor, menționează reclamantul că, în cadrul examinării dosarului contravențional pornit în baza sesizării nr.2075 din 28.04.2022, până la data adoptării Deciziei de sancționare, reclamantul, în vederea exercitării drepturilor sale, a înaintat demersul din 18.04.2023, potrivit căruia, a solicitat audierea în calitate de martori pe cauza intentată a următoarelor persoane: 1. Isac Mihai - broker vamal la Docmen-Declarant SRL; 2. Claihcnet Vladimir - manager la Regiunea Exim SRL; 3. Claihcnet Antonina - manager transport la Regiunea Exim SRL; 4. Claihcnet Anatolie - mecanic la Regiunea Exim SRL.

Temeiul care a stat la baza înaintării demersului a constituit prevederile art. 384 alin. (2) lit. a), i), j), n) din Codul contravențional al RM, precum și prevederile art. 374 alin. (3) din Codul contravențional potrivit căruia procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Codului contravențional, Codului de procedură penală și art.425 alin.(7) din Codul contravențional care prevede că procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă și la procedeele probatorii.

Consecvent, prin Nota explicativă din 18.04.2023, reclamantul a motivat necesitatea audierii în calitate de martori în prezenta cauză a persoanelor menționate în demers, însă care nu a fost reținută de agentul constatator la examinarea demersului propriu zis.

Reieșind din jurisprudența CEDO, cauzele contravenționale sunt asimilate cu cele penale, astfel din acest motiv, agenții constatatori sunt obligați să respecte în activitatea sa drepturile și garanțiile persoanelor în privința cărora a fost pornit procesul contravențional, sau care au fost atrase la răspundere contravențională, inclusiv cele prevăzute de Convenția Europenă a Drepturilor Omului, precum ar fi dreptul la libertate și siguranță (art.5 din convenție), dreptul la un proces echitabil (art.6 din convenție), nici o pedeapsă fără lege (art.7 din convenție), dreptul la respectarea vieții private și de familie (art.8 din convenție), principiul prezumției nevinovăției (art.11 din Declarația Universală a drepturilor Omului), dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de 2 ori pentru una și aceiaș faptă (art.4 din Protocolul nr.7 din convenție) etc.

Prin Ordonanța din 21.04.2023, agentul constatator Mociu Alexandr dispune respingerea demersului ca fiind neîntemeiat, motivând în partea descriptivă a acestuia, că reclamantul nu a invocat careva argumente ce ar proba necesitatea audierii persoanelor mentionate în demers, considerând că reclamantul trebuia să se prezite cu martorii respectivi la BV Centru pentru audierea acestora (I).

La formularea alegațiilor din partea descriptivă a ordonanței, agentul A. Mociu, nu a reținut prevederile art.382 din Codul contravențional, potrivit căruia (1) Citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în fața sa pentru desfășurarea normală a procesului contravențional. (2) Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poștă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească. (3) Citarea se face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data cînd ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective. (6) Acțiunea procedurală de citare a persoanei în timpul procesului contravențional se efectuează în conformitate cu art.237-242 din Codul de procedură penală.

Subsidiar, conform art. 233 din Codul vamal, Procesul contravențional se realizează în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova în cazul persoanelor fizice și persoanelor cu funcție de răspundere și în conformitate cu prevederile prezentului cod în cazul persoanelor juridice și persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, iar în partea nereglementată de prezentul cod se aplică prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova.

Articolul 234 din Codul vamal prevede că, în cazul de contravenție vamală, colaboratorul vamal întocmește proces-verbal, conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova.

Consecvent, articolul 254 din Codul vamal prevede că, Drepturile și obligațiile contravenientului și ale apărătorului în cadrul procesului contravențional sunt prevăzute de Codul contravențional al Republicii Moldova.

În contextul normelor enunțate supra se atestă încălcarea drepturilor Reclamantului de către agentul constatator Mociu Alexandr, iar prin urmare ordonanța adoptată de către acesta este una ilegală și neîntemeiată, fiind pasibilă de a fi anulată de organul ierarhic superior.

Reieșind din contextul încălcărilor normelor procedurale și a drepturilor reclamantului, admise în cadrul examinării prezentei cauze de către agentul constatator Mociu Alexandr, la data de 21.04.2023, reclamantul a înaintat cererea de recuzare a lui Mociu Alexandr invocând temeiurile prevederilor art. 384 alin. (2) lit. m), art. 385 alin. (3) CC, art. 33 alin (2) pct. 6) CPP, potrivit cărora reclamantul a solicitat admiterea cererii de recuzare înaintată împotriva agentului constatator al BV Centru - Inspector SPC Mociu Alexandr, de la examinarea dosarului contravențional pornit în baza sesizării nr. 2075 din 28.04.2022.

La caz se atestă, circumstanțe care au pus la îndoială rezonabilă imparțialitatea agentului constatator al BV Centru - Mociu Alexandr, în examinarea prezentei cauze contravenționale, fiind pasibile de a genera o atitudine imparțială din partea agentului constatator nominalizat, din acest considerent aceste acțiuni duc direct la pierderea încrederii într-o autoritate obiectivă și imparțială precum ar fi să fie Serviciul Vamal al RM.

Corespunzător unor asemenea circumstanțe, Curtea Europeană indică că astfel de situații (relații ostile, sau alte împrejurări) reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională, urmează să-și ia abținerea pentru a aduce echilibrul și încrederea părților la un proces echitabil.

Reieșind din contextul celor enunțate supra, consideră că agentului constatator al BV Centru - Mociu Alexandr, nu putea continua, în calitatea sa de agent constatator, examinarea și soluționarea prezentei cauze contravenționale în incidența normelor menționate mai sus, iar prin urmare, urma a fi adimisă cererea de recuzare înaintată acestuia de reclamant.

Cu privire la recuzarea agentului constatator, prin Ordonanța din 21.04.2023, adoptată de șeful adjunct al BV Centru - Artiom Popenco, se dispune respingerea cererii de recuzare în privința lui Mociu, ca fiind neîntemeiată, motivând în partea descriptivă a acesteia, că reclamantul nu ar fi invocat careva argumente ce ar proba necesitatea recuzării agentului constatator Mociu, combătând în alegațiile sale total alte motive decât cele pe care s-a bazat reclamantul în cererea sa de recuzare.

Dealtfel, atât ordonanța adoptată de Mociu, cât și ordonanța adoptată de Popenco, sunt practic identice, creându-se impresia că au fost întocmite de una și aceeași persoană, dar mai exact, de Mociu Alexandr, persoană cu funcție de răspundere, care de fapt nu era împuternicită să examineze acțiunea de recuzare a propriei persoane în principiu. Aceste circumstanțe atestă suplimentar că în structura organelor Serviciului Vamal al RM, fenomenul principiului de imparțialitate lipsește cu certitudine, iar unicul scop urmărit de această „autoritate” constituie estorcarea de mijloace financiare inclusiv și din contul persoanelor nevinovate de comiterea a careva ilegalități.

Atrage atenția asupra faptului că atât ordonanța din 21.04.2023, adoptată de agentul constatator Mociu Alexandr, prin care a dispus respingerea demersului de audiere a martorilor, cât și ordonanța din 21.04.2023, adoptată de șeful adjunct al BV Centru - Artiom Popenco, prin care a dispus respingerea cererii de recuzare a lui Mociu A., au fost emise în aceeași zi, nefiind clar în ce consecutivitate au fost examinate, la care se mai adaugă și faptul că tot în acea zi au fost întocmite și procesul-verbal nr. 2362/23 ce conține decizia de remitere a cauzei pentru examinare conform competenței lui Artiom Popenco - șef adjunct BV Centru, iar ultimul la rândul său, tot în acea zi (21.04.2023) întocmește decizia nr. 2362/23 asupra cazului de contravenție vamală, prin care recunoaște reclamantul vinovat de săvârșirea contravenției imputate.

Prin urmare, nu este clar în ce consecutivitate au fost examinate cererile și demersurile înaintate de reclamant, precum și în ce consecutivitate au fost adoptate actele menționate supra, întrucât în ceeași zi (21.04.2023), în circumstanțe dubioase se examinează cererea de recuzare, fără a fi citat reclamantul, a fost adoptată ordonanța de respingere a cererii de recuzare, iar între timp, Mociu A. întocmește procesul-verbal cu privire la contravenție, iar Popenco A. întocmește decizia de sancționare.

Astfel, se atestă că cei doi „agenți constatatori", au urmărit scopul de a sancționa cu orice preț reclamantul, fără a cerceta cauza contravențională sub toate aspectele și subtilitățile ei, admițând în acest proces încălcarea drepturilor reclamantului, precum și a principiului imparțialității.

Consecvent, este de menționat că, la data de 21.04.2023 până la ora prezentării conform citației, reclamantul a anunțat agentul constatator Mociu Alexandr despre faptul că a depus cererea de recuzare a acestuia și a solicitat să informeze reclamantul despre data și ora examinării cererii de recuzare, pentru a asigura prezența sa întru susținerea cererii depuse. Totodată a mai solicitat să comunice dacă citarea pentru data de 21.04.2023, ora 10.00, mai este valabilă în circumstanțele înaintării cererii de recuzare. În acest sens la prezenta cerere se anexează conversația dintre cei doi prin intermediul aplicației „Viber" reflectată în actul de constatare a stărilor de fapt întocmit de executorul judecătoresc nr.060a-145/2023.

Cu referire la temeiurile de nulitate a actelor de constatare și sancționare, invocă reclamantul că potrivit art.233 din Codul Vamal, „Procesul contravențional se realizează în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova în cazul persoanelor fizice și persoanelor cu funcție de răspundere și în conformitate cu prevederile prezentului cod în cazul persoanelor juridice și persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, iar în partea nereglementată de prezentul cod se aplică prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova". Consecvent, articolul 234 din Codul Vamal, „în cazul de contravenție vamală, colaboratorul vamal întocmește proces-verbal, conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova".

Conform art. 7 CC al RM, „persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod".

Norma art.8 alin.(1) CC al RM, indică că, „persoana este supusă răspunderii contravenționale numai pentru fapte săvîrșite cu vinovăție".

În conformitate cu rigorile art. 375 CC al RM „alin. (1) persoana acuzată de săvîrșirea unei contravenții se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Alin. (2) nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția

sa. Alin. (3) concluziile despre vinovăția persoanei în săvîrșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional".

Conform art.425 alin.(1) CC al RM, „probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei".

Iar conform cerințelor art.458 alin. (1) CC al RM, „examinînd cauza contravențională, instanța de judecată (la caz autoritatea împuternicită să examineze cauza contravențională - Serviciul Vamal) este obligată să determine: lit.a) caracterul veridic al contravenției imputate; lit.b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; lit.c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; lit. d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; lit.e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; lit. f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei".

Din perspectiva Convenției Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenționale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specific materiei penale în privința dreptului la un proces echitabil, între care și prezumția de nevinovăție prevăzută de §2 al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Sub aspectul temeiniciei procesului-verbal de constatare a contravenției, analizînd întregul material probator administrat în cauză prin prisma prezumției de nevinovăție de care se bucura reclamantul, este de reținut următoarele.

Pentru a determina cui îi revine sarcina probei, urmează a fi stabilit mai întîi dacă fapta de care este acuzat reclamantul constituie „acuzație în materie penală", în sensul art. 6 din Convenție. Criteriile folosite în mod constant în jurisprudența Curții pentru a se vedea daca o acuzație constituie „acuzație în materie penală" sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit dreptului național - potrivit dreptului intern, fapta săvîrșită de Reclamant atrage răspunderea contravențională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetățenilor și are aplicabilitate generală; natura și gravitatea sancțiunii aplicate. În ceea ce privește sancțiunea amenzii, elementul esențial în funcție de care Curtea analizează aplicabilitatea art. 6 este caracterul preventiv și punitiv, deci, scopul acesteia. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenționale este unul redus, art. 6 va fi aplicabil sub aspect penal, atît timp cît amenda este un mijloc de constrîngere a petentului și o măsură de prevenire a săvîrșirii de noi fapte, ea neavînd, deci, caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.

Avînd în vedere cele trei criterii menționate mai sus, faptele de care este acuzat petentul reprezintă acuzații în materie penală în sensul art. 6 din Convenție, acesta beneficiind de prezumția de nevinovăție. Sarcina probei îi revine agentului constatator.

Potrivit art.440 Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului

abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

În conformitate cu art.442 alin.(1) Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de către agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Sub aspectul acestor norme de drept, raportate la starea de fapt, precum și interpretări, menționează că, potrivit descrierii atât în procesul-verbal cât și a deciziei, a faptei săvârșite: la data de 27.04.2022, a fost depusă DV nr. 2090111025 în numele ”Tehno-Trend” SRL (IDNO:101360004124), principalul obligat fiind indicat în rub.50 a DV de tranzit 2010T6663 din 24.04.2022 este ”Valah” SRL, marfa declarată: electrocasnice, în valoare de 516884,04 lei, în baza actelor din 21.04.2022. În urma efectuării controlului documentar, s-a constatat că mijlocul de transport ***** s-a prezentat în zona de control al PVI Petricani încălcând termenul de tranzitare a mărfurilor acordat în baza DV de tranzit 2010T663 din 24.04.2022. Termenul de tranzit acordat de postul vamal de plecare a fost stabilit 26.04.2022, însă de facto mijlocul de transport care a transportat s-a prezentat la data de 27.04.2022”.

În descrierea la rubrica „săvârșirea faptei” din actul de sancționare, agentul constatator nu a descris concret acțiunea sau inacțiunea reclamantului, fiind indicate denumirile unor terți și anume, ”Tehno-Trend” SRL - beneficiarul mărfurilor, și ”Valah” SRL - principalul obligat, fiind indicat în rub. 50 a DV de tranzit, însă, nefiind menționat nimic despre reclamantul ”Regiunea-Exim” SRL.

Prin urmare, în aceste circumstanțe incerte, anume reclamantului i s-a imputat comiterea contravenției cu răspundere materială prevăzută de art. 231 pct. 23 din Codul vamal.

Art.443 alin.(1) lit. d) și e) Cod contravențional prevede expres că, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, eventualelor pagube cauzate de contravenție; încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției.

Astfel, așa cum se arată în cuprinsul articolului menționat supra, descrierea faptei trebuie făcută cu indicarea tuturor împrejurărilor, întrucât procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă unicul act probator al săvârșirii unei contravenții. El trebuie să conțină toate elementele pe bază cărora să se poată cerceta dacă s-a comis o asemenea faptă în realitate și dacă poate opera în concret răspunderea contravențională a unei persoane. Prin lipsa unei descrieri corespunzătoare a faptei contravenționale, se aduce atingere prezumției de nevinovăție de care trebuie să beneficieze petentul. Din acest motiv, descrierea insuficientă a faptei contravenționale este echivalată cu lipsa unei descrieri, întrucât printr-o asemenea întocmire a procesului-verbal s-a cauzat reclamantului o vătămare care nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal cu privire la contravenție contestat.

Contrar normei materiale enunțate, se reține că agentul constatator nu a indicat indiciile calificative ale contravenției imputate Recurentului, învinuirea fiind una generică și abstractă, învinuirea adusă nu este clară, agentul constatator nu a realizat o descriere concretă a contravenției, cu specificarea acțiunii sau a inacțiunii autorului și a tuturor circumstanțelor de natură a-i conferi faptei acest caracter. Or, cerința este imperativă, pentru că rațiunea

instituirii ei a fost aceea de a permite cercetarea legalității actului constatator prin stabilirea faptelor materiale, verificarea încadrării juridice pe care acestea au primit-o și justețea sancțiunii aplicate. Prezentarea generală și lipsită de conținut a faptei echivalează cu lipsa acesteia și atrage nulitatea procesului-verbal.

Insuficienta descriere a faptei reținute lipsește de posibilitatea efectivă de a controla legalitatea sancționării reclamantului. Dreptul la un proces echitabil nu trebuie privit ca o noțiune abstractă și pur formală, ci prin prisma aspectului că acesta materializează, printre altele, și posibilitatea efectivă de a aprecia legalitatea unei măsuri, prin analiza aspectelor relevante, pentru fiecare materie în parte, inclusiv descrierea faptei presupus contravenționale.

Procesul-verbal menționat supra, a fost întocmit în lipsa reclamantului (sau a reprezentantului legal al acestuia), prin urmare, contrar art.384 alin.(2) din Codul contravențional, în timpul întocmirii procesului - verbal, reclamantului nu i s-a oferit dreptul la apărare. Nu i s-a adus la cunoștință fapta imputată. Nu i s-a eliberat copia procesului – verbal, nu a putut face obiecții împotriva acțiunilor agentului constatator și consemnarea obiecțiilor sale în procesul- verbal. Nu a avut posibilitate să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate.

Astfel, până la data adoptării deciziei de sancționare, reclamantul, în vederea exercitării drepturilor sale, inclusiv dreptul la apărare, la prezentarea probelor și audierea martorilor, a înaintat demersul din 18.04.2023, potrivit căruia, reclamantul a solicitat audierea în calitate de martori pe cauza intentată, a persoanelor care la data respectivă au fost implicate în procesul de lucru. Persoane care de altfel, trebuiau audiate și la inițiativa agentului constatator, or, acesta în calitatea sa, este obligat să întreprindă toate măsurile în vederea cercetării cauzei contravenționale sub toate aspectele și să stabilească persoanele vinovate de comiterea contravenției.

Subsecvent, agentul constatator nu a dispus citarea a celor persoane în ordinea prevederilor art. 382 din Codul contravențional.

Conform articolul 254 din Codul Vamal, „Drepturile și obligațiile contravenientului și ale apărătorului în cadrul procesului contravențional sînt prevăzute de Codul contravențional al Republicii Moldova”.

Prin urmare, actul de costatare și sancționare a fost întocmit cu încălcarea drepturilor Reclamantului prevăzute de art.384 alin.(2) lit. a), b), i), j), m), n), o) din Codul contravențional.

Conform art.276 lit. c) și d) din Codul vamal: „Temei pentru anularea sau modificarea deciziei organului vamal privind aplicarea de sancțiune ori privind clasarea dosarului de contravenție vamală sînt: c) încălcarea serioasă a cerințelor procedurale din prezentul cod, iar în partea nereglementată de acesta, încălcarea legislației cu privire la contravențiile administrative prin emitere a deciziei de către un colaborator vamal neîmputernicit sau prin crearea de piedici. În pofida voinței contravenientului, participării la cercetarea cazului a avocatului sau a reprezentantului contravenientului, precum și alte cazuri de violare a drepturilor legale ale participanților la procedură în cazul de contravenție vamală sau la cercetarea lui, dacă această violare a împiedicat examinarea multilaterală a cazului și a influențat sau ar fi putut influența emiterea unei decizii juste; d) calificarea incorectă a faptei, neaplicarea sau aplicarea incorectă a sancțiunilor prevăzute de prezentul cod”.

Subsidiar, conform Articolul 265 alin.(2) (3) și (4) din Codul Vamal, „Contravenientul persoană fizică, conducător al persoanei juridice sau adjunct al acestuia, avocatul sau reprezentantul contravenientului sînt în drept să ia cunoștință de toate materialele cazului, să prezinte diferite probe. Colaboratorul vamal cercetează circumstanțele comiterii contravenției vamale, examinează probele, ia act de lămuririle suplimentare ale contravenientului persoană fizică conducător al persoanei juridice sau adjunct al acestuia, ale avocatului sau ale reprezentantului contravenientului referitor la esența contravenției. Colaboratorul vamal decide, după caz, asupra efectuării expertizei, întreprinde alte acte de procedură, respectînd prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova și ale prezentului cod”.

Potrivit art.267 din Codul Vamal, „La cercetarea cazului de contravenție vamală, colaboratorul vamal este obligat să constate dacă: a) a fost sau nu a fost comisă contravenție vamală: b) persoana trasă la răspundere este sau nu este vinovată de comiterea unei contravenții vamale: c) contravenientul poate sau nu poate fi tras la răspundere administrativă; d) există sau nu există circumstanțe atenuante sau agravante; e) există sau nu există alte circumstanțe importante pentru soluționarea cazului”.

În alte circumstanțe oportune, Agenții constatatori, constatând împrejurările de fapt ce au avut loc în data respectivă și reținând argumentele și probele prezentate de Reclamant care atestă că de fapt camionul era prezent la PVI Petricani în termenul stabilit în declarația de tranzit, însă fără a avea acces pe teritoriul terminalului vamal din cauza aglomerației de camioane, au dispus de suficiente probe și temeiuri legale de a constata lipsa faptei contravenționale și lipsa vinovăției reclamantului și prin urmare puteau emite o decizie justă pe cauza dată, de clasare a dosarului, în ordinea prevăzută de art. 268 alin. (1) lit. b) și (2) din Codul vamal, potrivit căruia după cercetarea cazului de contravenție vamală, colaboratorul vamal emite decizia de clasare a dosarului. Decizia privind clasarea dosarului se emite la exonerarea contravenientului de răspundere, dată fiind o încălcare neînsemnată și atunci cînd există circumstanțe care exclud procedura. Or, în cazul de față, data emiterii Tichetului de intrare pe teritoriul terminalului vamal nu constituie un temei de atragere la răspundere contravențională pentru contravenția prevăzută pentru depășirea termenului de tranzit.

Cu privire la temeiuri de nulitate a actului administrativ individual, dreptul discreționar al autorității publice la emiterea actelor administrative este de a permite administrației să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, administrația poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract și circumstanțele reale a unei situații concrete.

În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate și echitate. La discreția administrației, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz. Autoritatea publică are posibilitatea de a alege o măsură. În baza dreptului discreționar, autoritatea publică are o marjă de apreciere și trebuie să încorporeze propriile considerente de oportunitate în decizia sa. Termeni precum „poate” sau „este autorizat” în normele legale indică o astfel de latitudine. Respectiv, autoritatea trebuie să-și exercite întotdeauna discreția, așa cum solicită legiuitorul.

Astfel, în conformitate cu prevederile art.225 alin.2 din Codul administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare

toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar: d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Mai mult, art.16 din Codul administrativ legiferează că, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci cînd aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

La caz se atestă încălcarea de către autoritățile pîrîte a dreptului discreționar la emiterea procesului-verbal cu privire la contravenție și deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr. 2362/2023 din 21.04.2023, prin care a fost aplicată sancțiunea conform art. 232 alin. 1), lit. i) din Codul Vamal.

În acest sens, reieșind din cele menționate, Serviciul Vamal al RM nu a respectat toate cerințele legale în conformitate cu legislația vamală și legislația contravențională în vigoare, nu a exercitat dreptul discreționar și prin urmare, a adus atingere activității administrative ale reclamantului ”Regiunea Exim” SRL stabilite de Codul Adminstrativ.

Or, dreptul discreționar (art.137 Cod administrativ) presupune că în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale.

Reieșind din contextul celor enunțate supra, conform art.10 alin.(1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat. Conform art.228 Cod Vamal, contravenția vamală înseamnă încălcarea reglementărilor vamale savîrșite prin acțiuni sau inacțiune care atrag răspunderi stabilite în Codul Contravențional al Republicii Moldova și prezentul cod.

Conform art.233 Cod Vamal al Republicii Moldova, procesul contravențional se realizează în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova în cazul persoanelor fizice și persoanelor cu funcție de răspundere și în conformitate cu prevederile prezentului cod în cazul persoanelor juridice și persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, iar în partea nereglementată de prezentul cod se aplică prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova.

Conform art.232 lit.i) Cod Vamal, persoanele juridice, persoanele care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, pentru comiterea contravențiilor vamale prevăzute la: art.231 pct.23), sînt sancționate cu amendă de 3% din valoarea mărfurilor:

Conform art.231 alin.1 pct.23 din Codul Vamal, sînt considerate încălcare a reglementărilor vamale pasibilă de răspundere materială următoarele contravenții vamale: nerespectarea procedurii de tranzit, care nu a adus la dispariția bunurilor aflate în tranzit;

Conform art.42 alin.(1) și (2) Cod Vamal al Republicii Moldova, tranzitul este regimul vamal în care mărfurile sînt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de la un organ vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import și de export și fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislația nu prevede altfel. (2) Timpul tranzitului se stabilește de organul vamal, dar nu poate depăși 8 zile calendaristice de la data trecerii frontierei vamale. Termenul de încheiere a regimului vamal de tranzit se prelungește de către organul vamal proxim în cazurile stabilite de Serviciul Vamal, în limitele termenului de 8 zile calendaristice, inclusiv după expirarea termenului acordat inițial.

Conform art.45 alin.1 Cod Vamal, Regimul vamal de tranzit se încheie atunci cînd mărfurile sînt prezentate, împreună cu documentele însoțitoare, la organul vamal de destinație în stare intactă, cu excepția pierderilor naturale aferente transportării și păstrării în condiții bune.

Conform art.48 alin.1 Cod Vamal, titularul operațiunii de tranzit este responsabil de tranzitul mărfurilor. El este obligat să prezinte, în termenul stabilit, organului vamal de destinație mărfurile cu mijloacele de identificare intacte, aplicate de organul vamal de plecare.

Conform pct.96 alin.(1) din Hotărârea nr.1140 din 02.11.2015 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale, „Titularul de tranzit vamal este transportatorul mărfurilor, iar în cazul mărfurilor tranzitate conform prevederilor tranzitului comun, titularul de tranzit este principalul obligat (potrivit DV de tranzit 2010T6663 din 24.04.2022 este Valah SRL). Titularul de tranzit este obligat să depună la biroul vamal de plecare, direct sau prin reprezentant, o declarație vamală de tranzit”.

Subsidiar, potrivit pct. 98 din Hotărârea nr. 1140 din 02.11.2015, (1) Termenul de încheiere pentru regimul de tranzit vamal se stabilește de biroul vamal de plecare în funcție de tipul mijlocului de transport, de distanța de parcurs și de condițiile atmosferice, fără ca durata tranzitului să depășească 8 zile. În cazul mărfurilor tranzitate conform prevederilor tranzitului comun pe calea ferată acesta este unic, de 8 zile. (2) În cadrul termenului stabilit, titularul de tranzit vamal este obligat să prezinte mărfurile, împreună cu declarația vamală de tranzit și documentele însoțitoare, la biroul vamal de destinație. (3) Biroul vamal de destinație înregistrează mijlocul de transport și mărfurile prezentate și confirmă documentar biroului vamal de plecare primirea mărfurilor în termen de 3 zile.

Totodată, pct. 4 lit. d) din NORME METODOLOGICE privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 310-0 din 04.08.2017 cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind aplicarea sistemului de transit pe teritoriul Republicii Moldova, prevede expres că transportatorul - persoanei care trece de facto mărfurile peste frontiera vamală, este responsabilă de folosirea mijlocului de transport și prezentarea mărfurilor la organul vamal de destinație în termenii stabiliți și în stare intactă.

Potrivit prevederilor art.11 a Convenției relative din 19.05.1956 la Contractul de Transport Internațional al Mărfurilor pe șosele (C.M R.), expeditorul pune la dispoziția transportatorului toate documentele necesare, iar transportatorul este răspunzător de pierderea sau utilizarea inexactă a acestora.

Astfel, conform prevederilor Convenției, transportatorul este cel care poartă responsabilitatea pentru încărcătura transportată, participă nemijlocit la încărcătura acesteia, verifică exactitatea mențiunilor din scrisoarea de trăsură referitoare la numărul de colete, cât

și la marcajul și la numerele lor, cunoaște date despre greutatea și starea mărfii, și deține toate actele pentru îndeplinirea formalităților față de vamă.

Reieșind din contextul normelor enunțate supra, reclamantul ”Regiunea Exim” SRL având calitatea de transportator, a respectat termenul de tranzit, prezentând mijlocul de transport organului vamal de destinație la data de 26.04.2022 (următoarea zi lucratoare după sărbătoarea Paștelui), împreună cu declarația vamală de tranzit și documentele însoțitoare, iar circumstanțele care au dus la tergiversarea accesului pe teritoriul organului vamal de destinație, a proceselor și formalităților de devamare a mărfurilor nu pot fi imputate reclamantului.

Or, aglomerația de camioane sosite la devamare la PVI Petricani, creată ca urmare a zilelor nelucrătoare, precum și capacitatea limitată a teritoriului PVI Petricani de stocare a mai multor unități de transport, la care se mai adaugă și faptul că nu s-a ținut cont de zilele nelucrătoare (3 zile) și eventualele aglomerații la Posturile Vamale Interne, nu pot fi puse în sarcina și în responsabilitatea reclamantului și/sau a angajaților acestuia.

În confirmarea celor invocate, la materialele cauzei sunt anexate Extrasele din sistemul de urmărire GPS ce reflectă geolocația mijlocului de transport cu nr. de înmatriculare ***** la data de 26.04.2022 ora 16.23, pe adresa str. Petricani 21/1, Chișinău. Suplimentar, este anexată și Confirmarea nr. 2 din 22.02.2023 emisă agentului economic ”Viatec Service” SRL la cererea reclamantului, procesul-verbal din 08.05.2014 privind montarea treker-ului GPS nr. 0001552 și nr. 0001553 la mijlocul de transport marca Mercedes, nr. înm. ***** și Contractul privind furnizarea de servicii informațional-tehnice nr. 117 din 03.01.2014. Dovada prezentării agentului constatator Mociu Alexandr a Extraselor din sistemul de urmărire GPS a geolocației mijlocului de transport cu nr. de înmatriculare *****, este reflectată în Actul de constatare a faptelor și a stărilor de fapt nr. 060a-145/2023 din 20.06.2023.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul reclamantului SRL „Regiunea -Exim” nu s-a prezentat fiind citat legal (f.d.71), motiv din care instanța de judecată a dispus în temeiul art. 218 lit. d) Cod administrativ, examinarea cauzei în lipsa acestuia.

Pârâtul – Serviciul Vamal, Biroul Vamal Centru nu a recunoscut acțiunea reclamantei, a solicitat respingerea acesteia ca neîntemeiată.

În referința prezentată instanței (f.d.48-53), a invocat următoarele contraargumente întru respingerea acțiunii: în fapt, la 27.04.2022 a fost depusă declarația vamală nr. 2090I11025 în numele „Tehno-Trend” SRL, c/f 101360004124, principalul obligat indicat în rubrica 50 a declarației vamale de tranzit nr. 2010T6663 din 24.04.2022 fiind „Valah” SRL. A fost declarată următoarea marfă: electrocasnice (frigidere și congelatoare combinate) în valoare de 516 884,04 lei. Totodată, au fost prezentate acte după cum urmează: factura nr. 074900, 074901, 074902 din 21.04.2022. În urma efectuării controlului documentar, s-a constatat că, mijlocul de transport cu nr./î ***** cu marfa sus menționată s-a prezentat în zona de control al PVI Petricani (2090) încălcând termenul de tranzitare a mărfurilor acordat în baza declarației vamale de tranzit nr. 2010T6663 din 24.04.2022. Or, termenul de tranzit acordat de postul vamal de plecare a fost stabilit pentru 26.04.2022, însă de facto mijlocul de transport s-a prezentat la 27.04.2022.

Totodată, conform art. 42 alin.(2) Cod vamal, care expres denotă că, timpul tranzitului se stabilește de organul vamal, dar nu poate depăși 8 zile calendaristice de la data

trecerii frontierei vamale. Termenul de încheiere a regimului vamal de tranzit se prelungește de către organul vamal proxim în cazurile stabilite de Serviciul Vamal, în limitele termenului de 8 zile calendaristice, inclusiv după expirarea termenului acordat inițial. În aceeași ordine de de idei, alin. (3) al articolului precitat supra indică că, titularul regimului vamal de tranzit este persoana sub responsabilitatea căreia are loc operațiunea de tranzit. În cazurile prevăzute de legislație, titularul regimului vamal de tranzit este obligat să depună la organul vamal de plecare o declarație vamală de tranzit.

Astfel, s-a comis contravenția pasibilă de răspundere materială de către transporatorul „Regiunea-Exim" SRL prevăzută de art. 231, pct. 23) Cod vamal al RM.

Subsecvent, la 28.04.2022, ora 12:20 de către inspectorul principal al postului vamal Chișinău 3 (PVI Petricani) Virgiliu Stahi a fost înregistrată sesizarea în registrul RESC cu nr. 2075.

În rezultatul cercetărilor tuturor circumstanțelor expuse în sesizarea funcționarului vamal, a fost întocmit procesul-verbal precum și Decizia cu privire la contravenție nr. 2362/23 din 21.04.2023.

Drept consecință, prin decizia asupra cazului de contravenție vamală a agentului constatator Artiom Popenco, Șef adjunct al Biroului Vamal Centru din 21.04.2023 și procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 2362/23 din 21.04.2023, „Regiunea- Exim" SRL a fost atrasă la răspundere contravențională prin prisma normelor legale menționate supra fiindu-i aplicată amendă în valoare de 3% din valoarea obiectului contravenției 516 884,04 lei, ceea ce constituie 15 506,52 lei.

În drept, conform prevederilor stipulate la art. 228 Cod vamal al Republicii Moldova, contravenție vamală înseamnă încălcarea reglementărilor vamale săvârșită prin acțiuni sau inacțiune care atrag răspunderi stabilite în Codul contravențional al Republicii Moldova și în prezentul Cod.

În consonanță cu art. 229 alin. (3) Cod vamal al Republicii Moldova care prevede că, persoanele fizice și persoanele cu funcție de răspundere sînt pasibile de răspundere contravențională în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova, iar persoanele juridice și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică sânt pasibile de răspundere materială în conformitate cu prevederile prezentului cod.

Subsidiar, conform prevederilor art. 42, alin. (3) Cod vamal al Republicii Moldova, titularul regimului vamal de tranzit este persoana sub responsabilitatea căreia are loc operațiunea de tranzit. În cazurile prevăzute de legislație, titularul regimului vamal de tranzit este obligat să depună la organul vamal de plecare o declarație vamală de tranzit.

Conform rigorilor art. 45 alin. (1) Cod vamal al Republicii Moldova, regimul vamal de tranzit se încheie atunci cînd mărfurile sînt prezentate, împreună cu documentele însoțitoare, la organul vamal de destinație în stare intactă, cu excepția pierderilor naturale aferente transportării și păstrării în condiții bune.

Prin prisma indicațiilor stipulate la art. 48 alin. (1) Cod vamal al Republicii Moldova, titularul operațiunii de tranzit este responsabil de tranzitul mărfurilor. El este obligat să prezinte, în termenul stabilit, organului vamal de destinație mărfurile cu mijloacele de identificare intacte, aplicate de organul vamal de plecare.

În conformitate cu pct. 96, alin. (1) din Hotărârea nr. 1140 din 02.11.2015 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a destinațiilor vamale prevăzute de Codul vamal al

Republicii Moldova, titularul de tranzit vamal este transportatorul mărfurilor, iar în cazul mărfurilor tranzitate conform prevederilor tranzitului comun, titularul de tranzit este principalul obligat. Titularul de tranzit este obligat să depună la biroul vamal de plecare, direct sau prin reprezentant o declarație vamală de tranzit.

Totodată, pct. 4 lit. d) din Norme Metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 310-0 din 04.08.2017 cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova, prevede expres că, transportatorul - persoana care trece de facto mărfurile peste frontiera vamală, este responsabilă de folosirea mijlocului de transport și prezentarea mărfurilor la organul vamal de destinație în termenii stabiliți și în stare intactă.

Subsecvent pct. 1 din Metodologia prelungirii termenului de tranzit, aprobat prin Ordinul nr. 131-0 din 18.02.2013 cu privire la unele aspecte ale procedurii de tranzit, se menționează că, termenul de tranzit poate fi prelungit în cazul survenirii evenimentelor sau neregulilor prevăzute în Instrucțiunea cu privire la evenimente și nereguli în cadrul procedurii de tranzit, conform Anexei nr. 2 la prezentul ordin. Termenul de tranzit se prelungește la cererea scrisă a transportatorului sau a reprezentantului acestuia, depusă la biroul vamal proxim.

Prin urmare, în opoziție cu alegațiile reclamantei precum că, aglomerația de camioane sosite la devamare la PV1 Petricani, creată ca urmare a zilelor nelucrătoare, precum și capacitatea limitată a teritoriului PV1 Petricani de stocare a mai multor unități de tranport sosite la devamare, la care se mai adaugă și termenele de tranzit nu a ținut cont de zilele nelucrătoare și eventuale aglomerații la Posturile Vamale interne, toate acestea nu pot fi puse în sarcina și în responsabilitatea reclamantului și/sau a angajaților acestuia, comunică următoarele.

Nu pot fi luate în considerație argumentele supra invocate de către reclamantă, or, ultima urma să depună diligenta necesară în vederea asigurării respectării termenului de tranzit. La caz, menționează, că termenul de tranzit acordat inițial pentru mărfurile transportate în regim vamal de tranzit cu mijloace de transport auto poate fi ulterior prelungit în baza cererii transportatorului sau a reprezentantului acestuia, depusă la postul vamal proxim. Menționează că, în acest sens a fost elaborat și Ordinul Serviciului Vamal nr. 70/2022 din 01.03.2022 cu privire la unele particularități ale procedurii de tranzit (MO Nr. 68-71, 11.03.2022, art. 286).

Aferent circumstanței expuse de către reclamantă precum că, astfel, la data de 26.04.2022 în jurul orei 15:30, mijlocul de transport a sosit la PVI Petricani, însă din cauza aglomerației în interiorul terminalului vamal PVI Petricani, camionul staționa în fața barierei la intrare în terminal. Despre această situație, șoferul camionului - Vascauțan Dorin a anunțat brokerul vamal - Isac Mihai, acesta la rândul său i-a sugerat să aștepte până se v-a elibera un loc pentru a intra pe teritoriul vamal ca să poată obține Tichetul de intrare. Or, Tichetul de intrare pe teritoriul vamal se eliberează doar în momentul accesului efectiv pe teritoriul vamal a mijlocului de transport, relatează următoarele.

În context, conform prevederilor pct. 4 al Anexei nr. 2 din Ordinul Serviciului Vamal nr. 70/2022 din 01.03.2022 cu privire la unele particularități ale procedurii de tranzit (MO Nr. 68-71, 11.03.2022, art. 286), expres denotă că, în cazul în care din motivul creării unor ambuteiaje (rînduri) la posturile vamale de frontieră (destinație) nu se reușește încheierea în

termen a operațiunii de tranzit, la solicitarea transportatorului sau reprezentantului acestuia, funcționarul vamal desemnat al postului vamal în cauză va selecta opțiunea „Sosire” pentru operațiunea de tranzit T1 sau TIR respectivă, cu înscrierea în rubrica 56 „Alte incidente în cursul transportului din declarația de tranzit, relatarea faptelor și măsurilor luate” a declarației vamele de tranzit T1 electronice sau rubrica 11 „Comentarii” de pe pagina 1 a copertei Carnetului TIR în varianta electronică a sintagmei „sosit la data de, ora ”.

Astfel, urmează a fi apreciată critic justificarea reclamantei aferent orei când a ajuns mijlocul de transport la Postul Vamal Chișinău 3 (PVI Petricani), indicându-se „în jurul orei 15:30”, or, din materialele dosarului contravențional, cât și a cererii de chemare în judecată, fiind anexat raportul din sistemul de control și monitorizare (GPS) se atestă ora 16:24 a staționării cap tractorului împreună cu semiremorca.

În lumina celor expuse supra, constată pârâtul că, titularul operațiunii de tranzit nu a întreprins careva acțiuni în vederea elucidării aspectelor apărute, ba mai mult, menționează în acțiunea sa despre faptul că, spre sfârșitul zilei de lucru (26.04.2022) brokerul vamal - Isac Mihai, a comunicat șoferului că nu vor reuși în ziua respectivă să efectueze devamarea mărfurilor, deoarece colaboratorii vamali deja au finisat ziua de lucru și că vor relua procedura în ziua următoare. Camionul rămânând să staționeze în fața barierei de la intrarea pe teritoriul PVI Petricani, or, prin această circumstanță de fapt relatată se indică asupra lipsei de responsabilitate de care a dat dovadă transporatorul prin lipsa înaintării unei cereri de prelungire a termenului de tranzit.

Prin urmare, în legătură cu cele expuse de către reclamantă în partea recuzării agentului constator, comunică că, „Regiunea-Exim” SRL se limitează în exclusivitate la invocarea formală a unor pretexte sub aspect inocent și de aceea, Biroul Vamal Centru din cadrul Serviciului Vamal al RM consideră că, nu sunt temeiuri de a pune la îndoială corectitudinea acțiunilor agentului constatator și legalitatea procesului verbal cu privire la contravenție și a deciziei contestate, or, din materialele cauzei contravenționale se probează intenția tergiversării examinării cauzei contravenționale înaintându-se cereri de recuzare, cereri de audiere a martorilor.

Într-o atare abordare, prevederile art. 385 alin. (7), lit. a) Cod contravențional al RM, expres stipulează că, examinarea declarației de abținere sau a cererii de recuzare depuse în privința agentului constatator, are loc în termen de 2 zile lucrătoare de către conducătorul autorității publice în cadrul căreia activează acesta sau, în cazul în care declarația de abținere sau cererea de recuzare este depusă la etapa examinării cauzei în instanța judecătorească, de către instanța judecătorească competentă să examineze cauza contravențională. Alin. (8) al articolului precitat supra, denotă că, decizia sau hotărîrea asupra abținerii ori a recuzării nu este susceptibilă de a fi atacată.

Prin urmare, de către agenții constatori ai Biroului Vamal Centru al Serviciului Vamal în vederea examinării dosarului contravențional în termenul rezonabil stabilit de legiutor, care nu poate depăși termenul de prescripție stabilit de un an pentru aplicarea sancțiunii contravenționale/materiale au fost întreprinse măsurile de rigoare cât și ansamblul acțiunilor și actelor procedurale care urmează a fi întreprinse și întocmite de către funcționarii vamali cu statut de agent constatator ai Serviciului Vamal, din momentul primirii și înregistrării sesizării și până la etapa adoptării unei hotărâri pe cazul supus examinării și înregistrării acesteia.

Subsidiar, contrar mențiunii că, procesul-verbal a fost întocmit în lipsa reclamantului (sau a reprezentantului legal al acestuia), evidențiază prevederile stipulate la art.382, alin. (5) Cod contravențional al RM, care prevede că, în cazul în care nu anunță autoritatea despre imposibilitatea de a se prezenta la data, ora și în locul indicate în citație ori în cazul în care nu se prezintă nemotivat, persoana poate fi supusă amenzii judiciare, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală, sau aducerii silite. Neprezentarea nemotivată a persoanei nu împiedică examinarea cauzei, or, din materialele dosarului contravențional rezultă că, în baza citației (f.d 37) înmânată la 04.04.2023, fiind semnată la aceeași dată de către Nemțanu Victor (împuternicit conform procurii nr. 1/JST din 15.01.2021), prin urmare ultimul sau o altă persoană împuternicită nu s-a prezentat pentru 21.04.2023, ora 10:00 în vederea examinării dosarului contravențional.

Așadar, în situația în care procesul-verbal cu privire la contravenție, legal întocmit, se bucură de prezumția legalității, la depunerea acțiunii, în susținerea poziției de apărare, făptuitorul urma să prezinte vreo probă care ar răsturna această prezumție, contrar însă, acțiunea înaintată poartă un caracter declarativ, nu este susținută de probe care ar confirma circumstanțele invocate, contestatorul limitându-se doar la invocări formale a unor circumstanțe de fapt. De aceea, nu sunt temeiuri de a pune la îndoială corectitudinea acțiunilor agentului constatator și legalitatea procesului-verbal și a deciziei de sancționare.

În contextul celor relatate, conchide cu certitudine că la examinarea cauzei contravenționale, agentul constatator a determinat caracterul veridic al contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, responsabilitatea ce o poartă „Regiunea-Exim” SRL, existența circumstanțelor atenuante și a celor agravante, necesitatea sancționării celui din urmă și caracterul sancțiunii contravenționale cu caracter material, ca în consecință să i se aplice o sancțiune materială echitabilă și în limitele fixate și prevăzute de respectiva normă materială contravențională.

Prin urmare, respectînd principiul aplicării uniforme a legislației, Biroul Vamal Centru din cadrul Serviciului Vamal al RM aduce la cunoștința instanței că, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin Hotărârea nr. 3-759/2022 (2-22040103-12-3-23032022) din 18.11.2022 s-a pronunțat pe o cauză similară. Totodată, prin încheierea nr. 3a- 600/23 (2-22040103-02-3a-l0052023) din 05.07.2023 a Completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ, al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibil apelul declarat de către apelantă împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 18.11.2022, astfel hotărârea menționată fiind irevocabilă.

Respectiv, în baza celor expuse și luând în considerație că Serviciul Vamal este organ de drept al securității economice în sarcina căruia intră apărarea intereselor de stat, a pieței interne, acesta exercită controlul legalității importurilor/exporturilor în cadrul tranzacțiilor economice externe în strictă conformitate cu legislația Republicii Moldova, luptă împotriva încălcărilor vamale și asigură disciplina vamală, solicită respingerea acțiunii privind anularea actului administrativ individual nr.28/11-7485 din 07.06.2023 și a procesului-verbal și a deciziei nr. 2362/2023 din 21.04.2023 asupra cazului de contravenție, ca fiind neîntemeiată.

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul pârâtului, Barcar Cătălina, împuternicită în baza procurii nr.28/24-11383 din 04.09.2024 (f.d. 72), a solicitat respingerea acțiunii, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea depusă, audiind explicațiile participanților la proces, studiind probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea reclamantei SRL „Regiunea-Exim” împotriva Serviciului Vamal al RM, privind anularea deciziei nr.28/11-7485 din 07.06.2023, procesului-verbal cu privire la contravenție vamală nr.2362/2023 din 21.04.2023 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/2023 din 21.04.2023, cu încetarea procesului contravențional, este neîntemeiată şi pasibilă de respins, din următoarele considerente.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât şi în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

În conformitate cu art.17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art.206 Cod administrativ, (1) O acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). (2) Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin.(1), cu excepția situației cînd se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Conform art.208 Cod administrativ, (1) În cazurile prevăzute de lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă. (2) Dacă autoritatea publică competentă decide cu privire la cererea prealabilă, deși termenul pentru depunerea cererii prealabile nu a fost respectat, acțiunea în contenciosul administrativ este oricum admisibilă. Această prevedere nu se aplică în cazul în care printr-un act administrativ individual este favorizat un terț. (3) Dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual. (4) O acțiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere prin care a solicitat realizarea, tolerarea sau omiterea unei acțiuni. (5) O acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

Reclamanta SRL „Regiunea-Exim” nu a prezentat contestația (cererea prealabilă) și nici autoritatea pârâtă nu a anexat-o la dosarul administrativ, însă reieșind din răspunsul la

contestație se constată că reclamanta a respectat procedura prealabilă prevăzută de lege și a depus pe 05.05.2023 contestație, înregistrată cu nr.12478, prin care a contestat procesul-verbal și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/23 din 21.04.2023.

Prin decizia Serviciului Vamal nr.28/11-7485 din 07.06.2023, adoptată în procedură prealabilă, contestația reclamantei SRL „Regiunea-Exim" a fost respinsă ca neîntemeiată, iar reclamanta, respectând termenul de 30 de zile, prevăzut de art.209 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, și-a realizat dreptul său la acțiune, contestând procesul-verbal cu privire la contravenție vamală nr.2362/2023 din 21.04.2023 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/2023 din 21.04.2023, precum și decizia adoptată în procedură prealabilă nr.28/11-7485 din 07.06.2023.

Astfel, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale precitate, instanța de judecată, neconstatând încălcarea de către reclamant a procedurii și termenului de depunere a acțiunii în contencios administrativ, apreciază acțiunea ca fiind admisibilă, instanța urmând să examineze fondul cauzei.

Obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității actelor administrative individuale defavorabile – procesul-verbal cu privire la contravenție vamală nr.2362/2023 din 21.04.2023 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/2023 din 21.04.2023.

Potrivit art. 427 alin.(2) din Codul Vamal nr. 95 din 24.08.2021, în vigoare la 01.01.2024, prevede că procedurile prealabile iniţiate până la data intrării în vigoare a prezentului cod care nu au fost finalizate până la 1 ianuarie 2024 se vor examina şi finaliza conform prevederilor legale în vigoare la 31 decembrie 2023. Această dispoziţie este valabilă şi pentru procedurile prealabile iniţiate după data intrării în vigoare a prezentului cod referitoare la o procedură administrativă iniţiată până la data intrării în vigoare a acestuia.

Astfel, cauzei menționate urmează a fi aplicate prevederile legislației, Codului Vamal nr. 1149-XIV din 20.07.2000 în vigoare până la 31.12.2023, or actele administrative contestate au fost emise la 21.04.2023.

Potrivit art. 173 din Codul vamal (în vigoare la momentul depunerii acțiunii), mărfurile şi mijloacele de transport care trec frontiera vamală, mărfurile şi mijloacele de transport a căror destinaţie vamală se modifică, alte mărfuri şi mijloace de transport în cazurile stabilite în condițiile legii sunt declarate organului vamal.

În conformitate cu art. 174 al Codului vamal, declararea se face în scris, verbal sau prin acțiune, prin mijloace electronice sau prin alte modalităţi prevăzute de legislație. Declarația vamală se depune la organul vamal în formă electronică, utilizând sistemul informațional integrat vamal. Forma şi procedura de declarare, precum şi informațiile necesare vămuirii sunt stabilite de Serviciul Vamal. Cazurile în care declarația vamală se depune pe suport de hârtie sunt stabilite de către Guvern.

Potrivit art.179 Cod vamal al RM, declarația vamală care se depune la organul vamal, trebuie să fie însoțită de toate documentele necesare vămuirii.

Conform prevederilor art. 185 din Codul vamal, controlul vamal este efectuat de colaboratorul vamal şi constă în: a) verificarea documentelor şi informațiilor prezentate în scopuri vamale; b) controlul fizic (controlul mărfurilor şi mijloacelor de transport, controlul corporal ca o formă excepțională de control vamal); c) evidența mărfurilor şi mijloacelor de transport; d) interogarea verbală a persoanelor fizice şi a persoanelor cu funcții de răspundere; e) verificarea sistemului de evidență şi a dărilor de seamă.

Conform art.228 Cod Vamal, contravenţia vamală înseamnă încălcarea reglementărilor vamale savîrşite prin acţiuni sau inacţiune care atrag răspunderi stabilite în Codul Contravenţional al Republicii Moldova şi prezentul cod.

Conform art.233 Cod Vamal al Republicii Moldova, procesul contravenţional se realizează în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova în cazul persoanelor fizice şi persoanelor cu funcţie de răspundere şi în conformitate cu prevederile prezentului cod în căzui persoanelor juridice şi persoanelor fizice care desfăşoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, iar în partea nereglementată de prezentul cod se aplică prevederile Codului contravenţional al Republicii Moldova.

Potrivit art. 231 pct.1 subpct.23 din Codul Vamal, sînt considerate încălcare a reglementărilor vamale pasibilă de răspundere materială următoarele contravenţii vamale: nerespectarea procedurii de tranzit, care nu a adus la dispariţia bunurilor aflate în tranzit.

În conformitate cu art.232 alin.(1), lit.i) Cod Vamal, persoanele juridice, persoanele care desfăşoară activitate de întreprinzător fără a se constitui persoană juridică, pentru comiterea contravenţiilor vamale prevăzute la: art. 231 pct.23), sînt sancţionate cu amendă de 3% din valoarea mărfurilor.

Conform art.42 alin.(1)-(3) din Cod Vamal al Republicii Moldova, tranzitul este regimul vamal în care mărfurile sînt transportate pe teritoriul vamal sub supraveghere vamală de la un organ vamal la altul, fără perceperea drepturilor de import şi de export şi fără aplicarea măsurilor de politică economică, dacă legislaţia nu prevede altfel. Timpul tranzitului se stabileşte de organul vamal, dar nu poate depăși 8 zile calendaristice de la data trecerii frontierei vamale. Termenul de încheiere a regimului vamal de tranzit se prelungeşte de către organul vamal proxim în cazurile stabilite de Serviciul Vamal, în limitele termenului de 8 zile calendaristice, inclusiv după expirarea termenului acordat iniţial. Titularul regimului vamal de tranzit este persoana sub responsabilitatea căreia are loc operaţiunea de tranzit. În cazurile prevăzute de legislaţie, titularul regimului vamal de tranzit este obligat să depună la organul vamal de plecare o declaraţie vamală de tranzit.

Potrivit art.45 din Codul Vamal, Regimul vamal de tranzit se încheie atunci cînd mărfurile sînt prezentate, împreună cu documentele însoţitoare, la organul vamal de destinaţie în stare intactă, cu excepţia pierderilor naturale aferente transportării şi păstrării în condiţii bune. Pentru cazurile în care a fost depusă o declaraţie vamală pînă la încheierea regimului vamal de tranzit, acesta se încheie după efectuarea operaţiunilor de validare care plasează mărfurile în alt regim sau destinaţie vamală. În cazul validării automate a declaraţiei vamale, regimul vamal de tranzit se încheie din oficiu.

Conform prevederilor art.48 alin.(1) din Codul Vamal, titularul operaţiunii de tranzit este responsabil de tranzitul mărfurilor. El este obligat să prezinte, în termenul stabilit, organului vamal de destinaţie mărfurile cu mijloacele de identificare intacte, aplicate de organul vamal de plecare.

Pct 96. (1) din Regulamentul de aplicare a destinaţiilor vamale prevăzute de Codul vamal al Republicii Moldova, Anexa nr.1 la Hotărîrea Guvernului nr.1140 din 2 noiembrie 2005, (în vigoare la momentul depunerii declarației de tranzit), stipula că titularul de tranzit vamal este transportatorul mărfurilor, iar în cazul mărfurilor tranzitate conform prevederilor tranzitului comun, titularul de tranzit este principalul obligat. Titularul de tranzit este obligat să depună la biroul vamal de plecare, direct sau prin reprezentant, o declaraţie vamală de tranzit.

Din materialele cauzei rezultă că în baza declarației de tranzit nr.2010T6663, mijlocul de transport cu n/î ***** cu marfă-electrocasnice-frigidere conform facturii de însoțire VF-218885.00 s-a prezentat la postul vamal Sculeni la 24.04.2022, fiind acordat termen de tranzit până la 26.04.2022 (f.67 din dosarul administrativ).

Potrivit declarației vamale nr.2090I11025, în numele SRL „Tehno-Trend", principalul obligat indicat în declarația de tranzit 2010T6663-Valah SRL, s-a prezentat cu mijlocul de transport cu n/î ***** cu marfa - electrocasnice - frigidere la data de 27.04.2022, astfel termenul de tranzit acordat fiind depășit cu o 1 zi (f.66 din dosarul administrativ).

Astfel, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/23 din 21.04.2023, agentul constatator Artiom Popenco-șef adjunct, biroul vamal Centru, a stabilit că: "Regiunea Exim" SRL a săvârșit fapta: la data de 27.04.2022 a fost depusă DV nr. 2090I11025 în numele SRL „TEHNO-TREND" (IDNO 101360004124), principalul obligat indicat în rub. 50 a DV de tranzit 2010T6663 din 24.04.2022 este VALAH SRL., marfa declarată: electrocasnic (frigidere și congelatoare combinate) în valoare de 516884,04 lei MD, în baza actelor: factura nr. 074900, 074901, 074902 din 21.04.2022. În urma efectuării controlului documentar, s-a constatat că mijlocul de transport ***** cu marfa s-a prezentat în zona de control al PVI Petricani încălcând termenul de tranzitare a mărfurilor acordat în baza DV de tranzit 2010T6663 din 24.04.2022. Termenul de tranzit acordat de postul vamal de plecare a fost stabilit 26.04.2022, însă de facto mijlocul de transport care a transportat s-a prezentat la data de 27.04.2022. Conform art. 42 alin. 2 Cod Vamal „Timpul tranzitului se stabilește de organul vamal, dar nu poate depăși 8 zile calendaristice de la data trecerii frontierei vamale. Termenul de încheiere a regimului vamal de tranzit se prelungește de către organul vamal proxim în cazurile stabilite de Serviciul Vamal, în limitele termenului de 8 zile calendaristice, inclusiv după expirarea termenului acordat inițial" și (3) „Titularul regimului vamal de tranzit este persoana sub responsabilitatea căreia are loc operațiunea de tranzit. Astfel, s-a comis contravenție pasibilă de răspundere materială de către transportator „Regiunea-Exim" SRL prevăzută de pct.23 art.231 Cod Vamal al RM. A decis agentul constatator al recunoaște vinovat privind săvîrșirea contravenției imputate pe SRL „Regiunea-Exim", aplicîndu-i sancțiunea conform: art. 232 alin.1, lit.i Cod Vamal, sub formă de amendă în valoare de 3% din valoarea obiectului contravenției 516884,04 lei, ceea ce constituie 15506,52 lei (f.d. 20, 21).

Pct. 4 lit. d) din NORME METODOLOGICE privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova aprobate prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 310-0 din 04.08.2017 cu privire la aprobarea Normelor metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul Republicii Moldova, prevede expres că transportatorul - persoanei care trece de facto marfurile peste frontiera vamală, este responsabilă de folosirea mijlocului de transport şi prezentarea mărfurilor la organul vamal de destinaţie în termenii stabiliţi şi în stare intactă.

Coroborînd prevederile legale cu circumstanțele relevante speței, instanța de judecată reține că, conform declarației de tranzit nr.2010T6663, mijlocul de transport cu n/î ***** cu marfă-electrocasnice-frigidere conform facturii de însoțire VF-218885.00 s-a prezentat la postul vamal Sculeni la 24.04.2022, fiind acordat termen de tranzit până la 26.04.2022 (f.67 din dosarul administrativ).

Potrivit declarației vamale nr.2090I11025, în numele SRL „Tehno-Trend, principalul obligat indicat în declarația de tranzit 2010T6663-Valah SRL, s-a prezentat cu mijlocul de

transport cu n/î ***** cu marfa -electrocasnice-frigidere la data de 27.04.2022, astfel termenul de tranzit acordat fiind depășit cu 1 zile (f.66 din dosarul administrativ).

Astfel, prin nerespectarea procedurii de tranzit, care nu a dus la dispariţia bunurilor aflate în tranzit, agentul economic ”Regiunea Exim” SRL a comis contravenția vamală prevăzută de art. 231 pct. 23 Cod Vamal al Republicii Moldova.

În consecință, prin decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/23 din 21.04.2023, agentul constatator Artiom Popenco-șef adjunct, biroul vamal Centru, a fost recunoscut vinovat privind săvîrșirea contravenției imputate SRL „Regiunea-Exim”, aplicîndu-i sancțiunea conform: art. 232 alin.1, lit.i Cod Vamal, sub formă de amendă în valoare de 3% din valoarea obiectului contravenției 516884,04 lei, ceea ce constituie 15506,52 lei (f.d. 21).

În ordinea celor enunțate, instanța de judecată conchide că, atît procesul-verbal cu privire la contravenţie, cît și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/23 din 21.04.2023, au fost emise de autoritatea pîrîtă, urmare încălcării reglementărilor vamale pasibilă de răspundere materială, manifestate prin nerespectarea procedurii de tranzit și anume depășirea regimului vamal de tranzit cu 01 zile.

Totodată, se atesă că, pentru comiterea contravenţiilor vamale enuțate, persoanele juridice sînt sancţionate cu amendă de 3% din valoarea mărfurilor, fapt respectat la emiterea deciziei asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/23 din 21.04.2023 și aplicarea pedepsei sub formă de amendă în valoare de 3% din valoarea obiectului contravenţiei, ceea ce constituie15506,52 lei.

Prin urmare, instanța consideră neîntemeiat argumentul reclamantei cu privire la faptul că la 26.04.2022, în jurul orelor 15:30, mijlocul de transport a sosit la PVI Petricani, însă din cauza aglomerației în interiorul terminalului vamal PVI Petricani, camionul a staționat în fața barierei la intrare în terminal, iar tichetul de intrare pe teritoriul terminalului vamal se eliberează doar în momentul accesului efectiv pe teritoriul terminalului vamal al mijlocului de transport.

Or, potrivit pct.3, subpct.3), din Metodologia prelungirii termenului de tranzit, aprobată prin ordinul cu privire la unele particularităţi ale procedurii de tranzit nr. 70-O din 01.03.2022 (în vigoare la momentul depunerii declarații de tranzit și termenului de tranzit acordat reclamantului), statua că: ***Termenul de tranzit acordat iniţial pentru mărfurile transportate în regim vamal de tranzit cu mijloace de transport auto poate fi ulterior prelungit în baza cererii transportatorului sau a reprezentantului acestuia, depusă la postul vamal proxim, conform modelului din anexă la prezenta Metodologie, în cazurile în care: 3) transportatorul nu se încadrează în termenul de tranzit acordat iniţial;***

Totodată, potrivit pct.7 din Metodologia prelungirii termenului de tranzit, aprobată prin ordinul cu privire la unele particularităţi ale procedurii de tranzit nr. 70-O din 01.03.2022 (în vigoare la momentul depunerii declarații de tranzit și termenului de tranzit acordat reclamantului), în cazul în care se decide prelungirea termenului de tranzit, funcţionarul vamal care a primit cererea, în termenul stabilit la pct.6 sbp. 2) efectuează următoarele acţiuni: 1) înscrie pe cererea transportatorului, înregistrată la postul vamal, informaţia referitor la data până la care a fost prelungit termenul de tranzit; 2) înscrie în rubrica 56 "Alte incidente în cursul transportului, relatarea faptelor şi măsurilor luate" a declaraţiei T1 numărul şi data înregistrării cererii la postul vamal, precum şi textul "prelungit până la", indicând data până la care a fost prelungit termenul de tranzit. În cazul transportării

sub acoperirea Carnetului TIR, aceste date sunt înscrise în rubrica "Pentru uz de serviciu" de pe voletele carnetului TIR, aferente operaţiunilor desfăşurate pe teritoriul Republicii Moldova; 3) informează solicitantul referitor la prelungirea termenului de tranzit prin scanarea cererii şi remiterii copiei acesteia la adresa electronică indicată de către solicitant, iar în cazul în care cererea a fost depusă pe suport de hârtie, o copie a acesteia, cu menţiunile corespunzătoare, se eliberează transportatorului sau reprezentantului acestuia contrasemnătură.

Astel, instanța constată că nici reclamanta, nici șoferul camionului, precum și brokerul vamal „Docmen-Declarant” SRL nu au depus la postul vamal o careva cerere privind prelungirea termenului de tranzit acordat inițial la depunerea declarației de tranzit, motiv din care argumentul reclamantei privind întârzierea termenului de tranzit a fost generat de aglomerația camioanelor în vamă, având în vedere zilele de sărbătoare, nu poate fi reținut ca întemeiat.

Mai mult ca atât, instanța reține că reclamanta pe parcursul procedurilor vamale a fost asistat de brokerul vamal „Docmen-Declarant” SRL care și a depus declarația vamală la 27.04.2024 și care urma să depună sau să informeze agentul economic sau șoferul despre necesitatea depunerii unei cereri privind prelungirea termenului de tranzit în situația în care a constatat că nu se încadrează în termenul acordat, or potrivit art.162 alin.(1) din Codul Vamal, Brokerul vamal este persoana juridică, înregistrată în conformitate cu legislaţia, care deţine licenţă pentru activitatea de broker vamal, eliberată de organul de licenţiere, şi care, pe principiile reprezentării directe sau indirecte, declară mărfurile, le prezintă pentru vămuire, efectuează şi alte operaţiuni vamale. Pentru obligaţia vamală apărută brokerul vamal răspunde solidar cu plătitorul vamal.

Corespunzător, se deduce că, procesul-verbal cu privire la contravenție nr.2362/23 din 21.04.2023 și decizia asupra cazului de contravenție vamală nr.2362/23 din 21.04.2023, sunt legale şi întemeiate, iar argumentele expuse în cererea de chemare în judecată au un caracter declarativ, fiind combătute pe deplin de instanţa de fond.

Consecvent, instanța reține că reclamanta în cadrul examinării procedurii contravenționale, a depus mai multe cereri privind audierea martorilor, recuzarea agentului constatator, care au fost examinate de către autoritatea publică pârâtă, fiin emise ordonanțe privind respingerea cererilor din 21.04.2023 privind audierea martorilor și recuzarea agentului constatator (f.d.24, 25), fiind respectate măsurile de rigoare în vederea examinării dosarului contravențional cu respectarea prevederilor art.385 alin.(7) CC, 382 alin(5) Cod contravențional, precum și a termenului rezonabil de examinare a cauzei, ce nu poate depăși termenul de prescripție de examinare a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art.137 al Codului administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt

identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

Conform art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

Potrivit art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) şi-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) şi-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

În concluzia celor expuse supra, verificând legalitatea actelor administrative contestate și, anume, a procesului – verbal și a deciziei nr.2362/23 din 21.04.2023 asupra cazului de contravenție vamală emise de Biroul Vamal Centru, instanța constată că, actele specificate, sunt legale. Or, de către autoritatea pârâtă, a fost respectată procedura de emitere, a fost emis în conformitate cu competențele și normele materiale, în conformitate cu legislația în vigoare, iar asupra oportunității actului administrativ, instanța de contencios nu se va expune, deoarece aceasta ar constitui o subrogare în competențele autorității publice.

Totodată, prin deciza nr.28/11-7485 din 07.06.2023 a fost respinsă cererea prealabilă a reclamantei, fiind astfel, respectat dreptul discreționar și procedura legală la emiterea actului individual în privința reclamantei, respingerea cererii prealabile fiind astfel legală, nefiind constatate careva temeiuri legale de anulare a acestora.

Analizând normele legale citate mai sus în coraport cu circumstanțele de fapt ale speței și materialul probatoriu administrat, instanța conchide că, actele administrative individuale au fost emise legal de către autoritatea publică pârâtă în strictă conformitate cu prevederile legale, legalitatea acestora nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată și nefiind confirmată prin careva probe pertinente și concludente de către reclamantă, ceea ce în consecință constituie temei de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de SRL ”Regiunea -Exim”, ca fiind neîntemeiată.

în conformitate cu art. 224 alin.(1) lit.f) Cod administrativ, instanța de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea de contencios administrativ depusă de SRL ”Regiunea -Exim” împotriva Serviciului Vamal privind contestarea actelor administrative.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Președintele ședinței
Judecător Bagrin Lucia